Dodatek tygodniowy

przy Gazecie Lwowskiej.

Nro. 6. Dnia 12. Lutego 1853.

Statystyka szkół publicznych w Galicyi, w Krakowie i na Bukowinie w roku 1852.

(Ob. Nr. 3 i 4 Dodat. tygod.).

III. Medyczno-chirurgiczny zakład naukowy we Lwowie.

Skład nauczycieli.

Jeden dyrektor, siedmiu stałych profesorów, jeden docent prywatny i dwóch asystentów.

Zapisanych { uczniów 88 (o 15 więcej niż w roku poprzedniczym) / uczennic 23 (o 7 mniej niż przed rokiem.

Zbiory naukowe tego Zakładu naukowego.

a) Muzeum anatomiczne z którem połączony jest zbiór patologiczno-anatomicznych preparatów.

b) Mały zbiór farmakognostyczny.

c) Zbiór chyrurgicznych instrumentów, bandażów i maszyn do użytku naukowego.

d) Dwie sale chorych w powszechnym szpitalu dla kliniki medycznej o siedmnastu łóżkach.

e) Dwie sale w powszechnym szpitalu dla kliniki chirurgicznej z miejscem dla piętnastu chorych.

f) Do praktycznej nauki akuszeryi i okulistyki służą oddziały odnośnych słabości w powszechnym szpitalu.

W obdukcyach sądowych zdarzających się w mieście Lwowie mają udział także słuchacze medycyny sądowej.

Wykaz uczniów i uczennic według wyznań religijnych.

Rok	Zwyczajni uczniowie i uczennice	Nadzwyczajni uczniowie	Rzym. katol.	Grec. katol.	Ewangelicy	Izraelici
Kurs zimowy						
I. Rok	34	—	5	2	1	26
II. Rok	34	—	7	1	—	26
III. Rok	15	3	9	—	—	9
Praktyczna akuszerya	2	—	1	—	—	1
Szkoła akuszerek	23	—	16	2	—	5
Kurs letni						
I. Rok	24	—	1	1	—	22
II. Rok	29	—	5	—	—	24
III. Rok	15	3	9	—	—	9
Praktyczna akuszerya	2	1	—	—	—	1
Szkoła akuszerek	21	—	14	—	—	5

Wykładane przedmioty.

Kurs zimowy.

A) Stałe przedmioty.

I. Rok.

Anatomia deskrypcyjna 5 godzin na tydzień.
Fizyka medyczna 5 — — —

II. Rok.

Ogólna patologia, terapia i fizyologia. 10 godzin.

III. Rok.

Specyalna medyczna patologia i terapia i nauka przy łóżku chorych 12 godzin.

Specyalna chyrurgiczna patologia i terapia, nauka o operacyach, instrumentach i bandażach, praktyczna nauka chirurgiczna przy łóżku chorych, 12 godzin.

B) Nadzwyczajne odczyty.

Topograficzna anatomia, (co sobota).

O ratowaniu z letargu i w nagłych niebezpieczeństwach życia, (co niedziela).

Dentystyka, trzy godzin w tygodniu.

C) Nauka dla akuszerek.

Teoretyczna akuszerya { po niemiecku 5 godzin / po polsku 5 godzin.

Praktyczna nauka akuszeryi, 7 godzin (dla tych co zdali rygorozą z chyrurgii).

Kurs letni.

A) Stałe przedmioty.

1. Rok.

Deskrypcyjna anatomia 5 godzin.
Medyczna chemia . . 5 —
Medyczna botanika . . 5 —

2. Rok.

Farmacologia, zapisywanie recept i dyetetyka, 10 godzin.
Teoretyczna akuszerya . . . . 5 —
Nauka o zarazach i policya weterynarna . . 3 —

3. Rok.

Specyalna medyczna i chyrurgiczna patologia i t. d., jak w kursie zimowym.

B) Odczyty nadzwyczajne.

Topograficzna anatomia jak w pierwszym kursie.

Medyczna policya, 4 godzin.

Ogólna i specyalna patologia i terapia słabości oczu, 5 godzin.

C) Nauka dla akuszerek.

Praktyczna akuszerya po niemiecku i po polsku.

Praktyczna nauka akuszeryi dla rygorozantów jak w pierwszym kursie.

IV. Krakowski instytut techniczny i połączona z nim szkoła sztuk pięknych i muzyki.

Skład nauczycieli.

Wydział naukowy	Nauczyciele: Stali profesorowie	Nadzwyczajni profesorowie	Suplenci i adjunkci	Asystenci	Docenci prywat.	Nauczyciele w ściślejszem znaczeniu	Kancelarya dyrekcyi	Służba
Rok przygotowawczy .	1	—	3	—	—	5	1 (wspólnie)	2 (wspólnie)
Szkoła techniczna . .	2	—	6	1	—	2		
Wydział komercyalny .	1	—	—	—	—	—	—	—
Wydział sztuk pięknych	1	1	3	—	—	—	—	1
Szkoła muzyczna . .	2	—	1	—	—	2	—	1
Razem	7	1	13	1	—	9	1	4

Trzech suplentów nauczało równocześnie w szkole przygotowawczej i na wydziale technicznym.

Instytut techniczny posiada następujace zbiory środków naukowych:

Gabinety: fizyczny, historyi naturalnej, mechaniczny, technologiczny i chemiczny; zbiór instrumentów mierniczych i zbiór architektonicznych modelów i wzorów, bibliotekę, zbiór rysunków, ujeżdżalnię, zbiór obrazów olejnych, modelów gipsowych i t. d. dla szkoły malarskiej, warstaty, stolarski i tokarski, instrumenta muzyczne i t. p.

Stan uczniów.

	Wydziały naukowe – Szkoła techniczna: Rok przygotowawczy	Kurs techniczny	Kurs komercyalny	Szkoła sztuk pięknych	Szkoła muzyczna	Razem
Imatrykulowani . . .	138	108	19	22	28	315
Goście	—	—	1	19	8	28
Suma . .	138	108	20	41	36	343
Imatrykulowani według narodowości:						
Polacy	127	108	19	20	28	302
Niemcy	11	—	—	2	—	13
Imatrykulowani według wyznań religijnych:						
Rzym. kat	135	106	9	22	28	300
Ewang. augs. wyznania .	2	2	1	—	—	5
Izraelici	1	—	9	—	—	10
Stypendyści	—	—	—	3	—	3

Kwota stypendyów 1800 złr. m.k.

Cudzoziemcy nieuczęszczali do tego Zakładu naukowego.

Wykładane przedmioty w kursie zimowym i letnim.

A) Instytut techniczny.

a) Szkoła przygotowawcza.

I. Kurs.

Religia	2 godzin w tygodniu.
Planimetrya	4 — — —
Arytmetyka	2 — — —
Algebra	2 — — —
Zoologia	4 — — —
Historya	1 — — —
Jeografia	2 — — —
Język polski	3 — — —
Język niemiecki	4 — — —
Język francuski	4 — — —
Język rosyjski	1 — — —
Rysunki	4 — — —
Kaligrafia	1 — — —

Na ten kurs uczęszczało 87 uczniów o 25 więcej niż w poprzedzającym roku.

II. Kurs.

Religia	1 godzi. w tygodniu.
Solidometrya	3 — — —
Plastyczna trygonometrya	1 — — —
Algebra	4 — — —
Botanika	4 — — —
Historya	1 — — —
Jeografia	2 — — —
Język polski	3 — — —
Język niemiecki	3 — — —
Język francuski	3 — — —
Język rosyjski	2 — — —
Rysunki	6 — — —
Kaligrafia	1 — — —

Na drugi kurs uczęszczało 51 uczniów, o ośmiu mniej niż w zeszłym roku.

b) Wydział techniczny.

III. Kurs.

Wyższa algebra	3 godzin w tygodniu dla 57 uczniów.
Trygonometrya	1 — — — — 57 —
Ogólna fizyka	6 — — — — 55 —
Ogólna chemia	4 — — — — 52 —
Mineralogia	4 — — — — 54 —
Wykreślna jeometrya . . .	3 — — — — 54 —
Budownictwo	3 — — — — 57 —
Techniczne rysunki . . .	5 — — — — 58 —
Język niemiecki	3 — — — — 57 —
Język francuski	2 — — — — 12 —

W ogóle było 61 uczniów, o 21 więcej niż w roku poprzedzającym.

IV. Kurs.

Praktyczna fizyka	3 godzin dla 24 uczniów.
Techniczna chemia	8 — — 15 —
Wyższa matematyka	6 — — 23 —
Budownictwo	5 — — 26 —
Wykreślna jeometrya	4 — — 19 —
Rysowanie maszyn	2 — — 15 —
Nauka pomiarów	3 godzin dla 20 uczniów.
Ekonomia	3 — — 8 —

W ogóle 26 uczniów, o czterech mniej niż w roku zeszłym.

V. Kurs.

Techniczna chemia	8 godzin 10 uczniów.
Mechanika	6 — 8 —
Budownictwo	4 — 20 —
Technologia	3 — 11 —
Wykreślna jeometrya	1 — 10 —
Rysowanie maszyn	4 — 14 —
Nauka niwelowania	1 — 12 —
Ekonomia	3 — 12 —
Prowadzenie ksiąg	2 — 13 —
Rysunki w perspektywie	2 — 9 —
Roboty w warstacie stolarskim	3 — 5 —
— w warstacie tokarskim	3 — 5 —
Sztuka jeżdżenia konno.	5 — 5 —

W ogóle 22 uczniów, o dwóch mniej niż w zeszłym roku.

c) Wydział komercyalny.

Rachunkowość kupiecka	6 godzin dla 11 uczniów.
Prowadzenie ksiąg kupieckich	6 — — 11 —

Na całym wydziale 19 uczniów.

B) Wydział w szkole sztuk pięknych.

Estetyka	przez 3 god. w tygod. dla 17 uczniów, 10 gości.
Rachunki	— 6 — — — — — 12 — 6 —
Rysunki z natury . .	— 12 — — — — — 19 — 13 —
Malarstwo i rysunki krajobrazów . .	— 12 — — — — — 9 — 3 —
Malarstwo	przez 12 god. w tygod. dla 13 uczniów, 7 gości.
Rzeźbiarstwo . . .	— 12 — — — — 5 — 2 —
Perspektywa . . .	— 2 — — — — 7 — — —

C) Szkoła muzyki.

Śpiew dramatyczny:

I. Oddział	6 godzin dla	24 uczniów.	8 gości.
II. Oddział	12 —	— 8 —	2 —
Fortepian	6 —	— 6 —	— —
Gra na organach	6 —	— 4 —	— —
Śpiew kościelny	3 —	— 12 —	6 —
Dęte instrumenta	5 —	— 8 —	— —
Rznięte instrumenta	5 —	— 8 —	— —

Język naukowy był polski.

Na odczyty estetyki i do szkoły muzycznej uczęszczali także słuchacze uniwersytetu.

Podczas kursu zimowego uczęszczało także kilku młodych cieśli i mularzów na odczyty budownictwa, wykreślnej jeometryi, elementarnej matematyki i na rysunki techniczne.

Wykaz produkcyi i przedaży soli po baniach w Galicyi i na Bukowinie w grudniu r. 1852 i 1851.

(Ob. N. 2 Dodatku tygod.)

	Produkowano cetnarów: W grudniu 1852.	W grudniu 1851.	Przedano cetnarów: W grudniu 1852	W grudniu 1851.
W Galicyi	$51723^{60}/_{100}$	$48273^{72}/_{100}$	$53506^{45}/_{100}$	$51920^{35}/_{100}$
na Bukowinie	$3416^{39}/..$	$1823^{80}/..$	$3457^{80}/..$	$2319^{60}/..$
razem	$55139^{99}/_{100}$	$50097^{52}/_{100}$	$56964^{25}/_{100}$	$54240^{35}/_{100}$
więcej w grudniu w Galicyi:		$3449^{88}/..$ Cet.		$1585^{70}/..$ Cet.
na Bukowinie		$1592^{59}/..$		$1138^{20}/..$
Ogółem więcej niż 1851 r.		$5042^{47}/..$		$2723^{90}/..$

Opisy obrazów znajdujących się w kościołach miasta Lwowa.

Przez Felicyana Łobeskiego.

(Ciąg dalszy. Ob. Nr. 1, 3, 4 i 5 Dod. tyg.)

Kościół Archikatedralny obrządku Ormiańskiego pod wezwaniem Wniebowzięcia Maryi Panny.

W tymże pałacu, w pierwszej sali znajduje się kilka portretów, przedstawiających arcybiskupów lwowskich ormiańskiego obrządku. Portrety te według ich napisów są następujące:

Nicolaus Torossowicz, *Archieppus Leopol. qui sub Urbano VIII. Pontif. A. D. 1630 emissa professione Fidei in Ecclesiam PP. Discalceatorum Carmelitarum Leopoli extra maenia Civitatis sita ad sinum S. Matris cum tota Diaecesi sua in Russia rubra sita redivit. Limina SS. Apostolorum visitavit et ab Urbano Pontifice Seminarii fundatione Leopoli sub directione PP. Teatinorum impetravit.* Zwykłe szaty biskupie z paliuszem. — wąsy i szwedzka broda siwe.

Vartanus Hunanian *Caesariensis Alumnus, Collegii Romani de propaganda Fide ab Urbano VIII. Nicolaus Torosowicz pro Coadiutore datus S. Theologiae Doctor insignis suscepit in Archiepiscopatu A. 1685. Pontificale et Rituale ad ordinem Camence. Ecclesiam S. Gregorii et Leopoli Residentia Archiepiscopalia fundamentis extruxit.*

Joannes Tobias Augustynowicz *Leopol. a Clero et populo Coajutor electus 1711 fatis secutis Coadjuti Cathedram occupavit 1715. probitate et simplicitate morum humilitate qui clarus Limina SS. Apostolorum visitavit a Clemente XI. Pontifice praelatus et Solii Pontifi. assistens declaratus Corpore S. Clementis Marti. ab eodem Pfce. impetrato Ecclesiam Cathedralem dotavit.*

Jacobus Stephanus Augustynowicz *Leopolien. expletis Romae in Collegio Propagandae studiis ibidemque Laurea doctorali decoratus 1737, in Archieppum electus obtingente Galicia Austriae a Gloriosissimae memo. Augustissimis Maria Theresia Imperatrice Matre et Josepho II. Filio Corregente Romanorumque Imperatore pro Residentia Archieppalem de suo restauravit, auxit et splendidiorem reddidit.*

Jacobus Tumanowicz *Camenecc. in Archieppum mediante Cleri electione et S. Sedis beneplacito ex tribus candidatis 1772 praeelectus post fata Coadjuti 1782 secuta in 1784 pacificam Cathedrae possessionem cepit Cameneci Residentia parochialem pro tribus et Leopoli pro 10 Sacerdotibus extruxit pluribus parochialibus Campanas variasque reparationes providit ob vitae exemplaritatem moru simplicitatem et continuum in Ecclesiam functionibus assistentiam piissimi viri nomen meruit.* — Cztery ostatnie z powyższych portretów mają na odwrotnej stronie napis: *Bielawski pinxit*, i lata: *1802. 1801. 1802.*

Joannes Jacobus Symonowicz *a Cae. Regia Mtte. 29. Januarii 1799 Archieppus nominatus a S. Sede Aplica 25. Augusti 1800 Confirmatus, Consecratus 1. Martii 1801 ascendit Cathedram 8. ejusdem mensis. Ante finem vitae Clerum Cathedralem liberalitate devinxit. Obiit 3. Octobris 1816, aetatis suae 76.*

Cajetanus August. Warteresiewicz *a Caea. Regia Mtte. 26. Julii 1817 Archieppus nominatus a S. Sede Apostolica 4. Maii 1820 confirmatus, Consecratus 16. Julii instalatus 23. ejusdem. Dotationem Cleri Cathedralis sede vacante inchoata ad felice exitu perduxit. Bibliotheca sua Complet. usui Cleri Cathedri aplicavit Dimidia sub staa sua Ecclesia cath: donavit. Obdormivit in Dno. 6. Febr. 1831.*

Samuel Cirilius Stefanowicz *a Caea. Regia Mtte. 27. 7bris. 1831 Archiepiscopus nominatus a Sede Apostolica 24. Februarii 1832 Confirmatus consecratus 1. Julii ascendit Cathedram 8. mensis et anni ejusdem.*

W tymże jeszcze pałacu na korytarzu znajduje się obraz w dość dużym formacie, przedstawiający zgromadzenie kościelne. U góry na obrazie napis: *Congregatio patrum generalis sancti oecumenici Tridentini Consilii authoritate sanctissimi Vicarii Christi vere pii et immortali gloria Leonis Simi Pontificis Maximi fieri solita in aede Divae Mariae majoris Tridenti ad quam omnes ire poterant audituri Theologos loquentes episcopi nemo ingreditur.* Napis od dołu: *Cardinales legati sede Apostolicae V. Cardinales non legati II. Loteringus et Madrucius Oratores Regum Principum Christianorum et rerum publicarum XVI. Patriarchae Archiepiscopi, Episcopi Abbatis generalis Ordinum CCL. Doctores Theologiae et juris periti.* Obraz przedstawia wnętrze świątyni i zgromadzenie podzielone według powyższego napisu na kilka oddziałów. Pośrodku stół, przy którym postać pisząca, z drugiej zaś strony inna w hiszpańskim stroju z podpisem: *Orator regis Philippi solus.* W utworze tym niewiele perspektywy i zda się być malowanym podług ryciny. Na obrazie herb.

Co do sztuki plastycznej dawnym jest w tym kościele zabytkiem nagrobek Stefana patryarchy Armenii i arcybiskupa lwowskiego, znajdujący się w ścianie obok pierwszego filara po lewej stronie kościoła. Jest on z kamienia i przedstawia tegoż pasterza w wydatnej płaskorzeźbie w leżącej postaci i naturalnej wielkości, w infule, z pastorałem w lewej i błogosławiącą drugą ręką. Nagrobek ten jest z połowy 16go wieku, obok zaś charakterystycznego oddania przedmiotu, świadczy jednak o niewysokim wówczas stopniu tej sztuki, lub też, co prawdopodobniej, o niskiem ukształceniu rzeźbiarza. Według księdza Chodynieckiego miał się tu znajdować następujący napis, który już dziś zatarty: *Hoc sepulchrum est Re-*

verendissimi Patris Stephani, Patriarchae majoris Armeniae, qui Romae fuit, et Leopolim adveniens, animam suam redidit 1551.

Innym jeszcze w tym kościele nagrobkiem jest czarna marmurowa tablica na tymże samym filarze, po lewej stronie kościoła od strony wielkiego ołtarza, ujęta w czarną ramę, mająca w górze mały zręcznie malowany portrecik i następujący napis:

D. O. M.

O jak cienka jest życia ludzkiego osnowa,
Anna pod tym marmurem spi Dyrektorowa.
Zgasł nam splendor ślachetny, z Jaskiewiczów Damy,
W życia doskonałości równej szukać mamy.
Ta lub dzieci nie miała, wszystkich matką była,
Życie święte w sześćdziesiąt lat i trzy skończyła.
Krzysztof Augustynowicz, małżonek serdeczny,
Złożył marmur affektu, na fundament wieczny.
Te krótkie na nim łzami zakroiwszy słowa:
Niech z Bogiem odpoczywa tu Dyrektorowa.
Anno Dni 1728. Die 16. Maji.

Na zewnętrznej ścianie kościoła znajduje się także tablica z marmuru, z obrazem Matki Bożej u góry, i tymże napisem:

D. O. M.

Cerne viator in hac fossa Gaspardis ossa
Pro Gabriele Deo die Gabrielis ave
Ille tuis labiis Mariam corde salutat
Extinctus, quando non valet ore suo
Armenus fuerat Lemburgus Presbyter olim
Quae vivus scripsit mortuus ista petit.
(Bez roku.)

Podobnież tablice, lecz o wiele dawniejsze, znajdują się także na murze na cmentarzu kościelnym. Na jednej z nich wyrazy:

D. O. M.

Nad grobem przemijając Łazarza zmarłego,
Gościu miły, nie leń się zabawić, a jego
Rodzenie czytając, Boga przedwiecznego
Proś, aby jego ducha do łona swojego
Przyjął. Łazarz Tobiasz ten tu swoje kości
Augustynowicz kładąc potomków w żałości
Zostawił, któremu to Jan syn jego
W żalu tę pamiątkę wystawił. Żył lat wieku swego cztery a siedmdziesiąt. Umarł tysiąc sześćset Dziewięć a pięćdziesiąt.

Na innej znów tablicy te wiersze:

D. O. M.

Chcesz wiedzieć, cny wiator, kto leży w tym miejscu,
Żona od Meduzy przy śmiertelnym zejściu
Marianna niekiedysz ślachetnych rodziców
Rodzona familiji Augustynowiczów.
Gabryel Balsamowicz przyjaciel był stał
Dożywotni w tym życiu i do końca trwał.
Dałam ducha Bogu przy uroczystości
Stanisława biskupa przeniesienia kości.
— za przyczyną biskupa świętego
Proś Boga a mię przyjmie do życia wiecznego.

Zaś na kolumnie ś. Krzysztofa u spodu ten napis: ***D. O. M.** Ecclesiam hanc majori ejusdem gloriae Dei sanctissimaeque Deiparae honori restauravit residentiam commoditati cleri innovavit columnam tutelari suo funditu erexit nobilis et magnificus Christophorus Augustynowicz Director et judex nat. arm. Leopol. anno aere Christianae M. D. C. C. XXVI.*

Przed zakończeniem niniejszego ustępu o obrazach archikatedry Ormiańskiej, musimy tu jeszcze wspomnieć o pięknym zbiorze obrazów JMc. księdza kanonika Axentowicza. Zacny ten kapłan i miłośnik sztuki nagromadził swą ręką wiele już z rozmaitych szkół i wieków utworów, z których niektóre na wystawie obrazów we Lwowie w r. 1847 znajdowały się i opisywanemi były. Prócz wielu religijnych obrazów, widoków, między któremi Langa i widok architektoniczny Kanalettego, wspominamy tu mianowicie o głowie, mającej być oryginalnym utworem Kamuczyniego a portretem Ferdynanda V., króla hiszpańskiego, tudzież innych utworach krajowych artystów, jako to: Sybilla przez Bielawskiego, Orlikowskiego miniatura a portret Don Miguela, tegoż samego głowa starca, jako studium, Szwajgarta portret arcybiskupa Ankwicza, i przez Zakrzewskiego portret własny.

Nareszcie podajemy wiadomość o bardzo dawnym zabytku tej sztuki, który jeszcze pierwsi Ormianie wchodzący do Lwowa z sobą przynieść mieli, i który dotąd się przechowuje, a znajdujący się obecnie w pomieszkaniu JMc. księdza Romaszkana. Jest to obraz nie wielkiego rozmiaru, malowany na blasze, przedstawiający *Zaśnięcie Maryi Panny.* — Na pąsowo nakrytym katafalku leży Najświętsza Panna ze złożonemi rękami, w błękitnej szacie w złote kwiaty, i w takimże płaszczu, tylko więcej złocistym, a którym cała postać z ramion po pod złożone ręce obciśle obwinięta. Po obu stronach katafalku klęczą anioły, dwóch po każdej stronie, dwóch z koronami czyli laurami z kwiatów, a dwóch z palmami obwiniętemi w kwiaty, zaś poza temi do koła klęczy dwunastu apostołów, z których dwa pierwsi a będący w samych rogach obrazu od dołu trzymają białe okrągłe, w laurowe gałązki obwinięte tablice, na których znajdują się napisy w ormiańskim języku. Wyżej pośrodku obrazu jasność, a śród tej Duch święty, z którego promienie na cały obraz się rozchodzą. Nad gołębiem w górze dwie korony czyli mitry książęce lub może infuły patryarsze, jedna nad drugą, ustępem oddzielone, a nad niemi jeszcze powyżej korona z róż czerwonych i białych. Tak pod oboma koronami jako i koroną z kwiatów są napisy złotemi literami w ormiańskim języku. Na samej górze w obłokach, po jednej stronie Bóg ojciec siedzący z kulą świata z berłem i w tiarze — po drugiej Chrystus z chorągwią w ręku i z lilią białą, do koła niebios anioły i cherubiny rzucający kwiaty na zwłoki Maryi Panny.

Uderza w tym obrazie żywy koloryt i wdzięk tak w całej kompozycyi jako i szczegółowych postaciach. Obraz ten, lubo przybył z Orientu, różni się zaś całkiem od stylu bizantyńskiego, i zdaje się nie mieć z nim nic spólnego. Jest on wprawdzie już przemalowany lecz kompozycya i wszystkie pierwotne kształty zostały. Prócz większej barwistości w kolorycie i miękkości w światłocieniu to najwięcej jeszcze ma podobieństwa do obrazów dawnej szkoły niemieckiej. Jednak obok wdzięku i tej żywości farb przeważa w nim pewna martwa co do ogółu kompozycyi symetryczność.

Tarnopol. R. 1569, 1570.

Ostatni Jagielloneczyk zakazuje władzom, urzędom i zwierzchnościom koronnym pobierać cło od mieszczan.

Sigismvndvs Avgvstvs Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux | Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Liuoniaeque etcet. Dominus et haeres. | Vniuersis et singulis. Palatinis, Castellanis, Capitaneis, Vicecapitaneis, Burgrabiis, Tenutariis, Nobilibus, Ciuitatum et Oppido|rum Magistratibus, Proconsulibus, Consulibus, Aduocatis, Theloneorum quorumuis praefectis, et exactoribus, Notariis ac eo|rum vicesgerentibus, nunc et pro tempore existentibus, caeterisq(ue) subditis n(ost)ris, cuiuscunq(ue) status, Dignitatis et conditionis, vbili|bet locorum in Regno et Dominiis n(ost)ris existentibus, syncere et fidelibus nobis dilectis, Gratiam n(ost)ram Regiam. Syncere et fide|les dilectj. Quaesti sunt coram nobis oppidani **Tarnopolien(ses)**, subditi Magnificae Zophiae de Tarnow, Coniugis Magnifici Con|stantini Ducis Ostrosien(sis), Kiiouiae Palatini etc. se exactione theloneorum grauari, a quorum solutione, nos illis, propter egre|gia et ampla merita Magnifici olim Joannis Comitis de Tharnow Castellani Cracouien(sis), ac Regni n(ost)ri Exercituum, supremi | Capitanei, quae Serenissimo olim parenti n(ost)ro, tum nobis et Reipublicae Regni n(ost)ri praestitit, exigentibus quoq(ue) id eiusdem op|pidi rationibus libertatem et immunitatem, ex certa scientia et gratia n(ost)ra, dederamus et concesseramus, excepto tamen | finitimo et limitaneali theloneo, ad quod soluendum illos astrictos esse voluimus et nunc volumus. Verum a quibusuis ali|is prorsus immunes ac liberos reddideramus. Qua in re et l(ite)ras concessionis et edicta seu mandata n(ost)ra habuerunt, ac vo|bis exhibuerunt.

***Zygmunt August** z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książe Litwy a Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy i t. d. Pan dziedziczny. Wszem w ogóle i w szczególności Wojewodom, Kasztelanom, Starostom, Podstarościm, Burgrabiom, Dzierżawcom, Rycerstwu, miast i miasteczek Urzędom, Burmistrzom, Radźcom, Wójtom, wszystkich komor Przełożonym i ceł Poborcom, Pisarzom i Zastępcom ich, teraz i napotem będącym, tudzież inszym poddanym Naszym wszelkiego stanu, godności i powołania, gdziekolwiekbądź w królestwie i państwach Naszych znajdującym się, szczerze Nam Wiernym i Miłym łaskę Naszą królewską. Wierni Nam szczerze i Mili! Uskarżali się przed Nami Mieszczanie **tarnopolscy**, poddani Wielmożnej Zofii z Tarnowa Małżonki Wielmożnego Konstantego Książęcia Ostrogskiego a Kijowskiego Wojewody i t. d., jako bywają uciskani poborem ceł, od płacenia których nadaliśmy im, gdy stosunki miasteczka ich tego wymagały, z wiedzy i łaski Naszej przeznamienite i wieloliczne Wielmożnego nieboszczyka Jana Hrabi na Tarnowie Kasztelana krakowskiego a wojsk koronnych Hetmana Wielkiego zasługi, które Najjaśniejszemu ś. p. Rodzicowi Naszemu, także Nam i Rzeczypospolitej Królestwa Naszego wyrządził, wolność i swobodę, z wyjątkiem jednak cła pogranicznego, do płacenia którego ich obowiązanymi mieć chcieliśmy i teraz chcemy, czyniąc ich od wszelkich innych zupełnie wolnymi i swobodnymi, na co nie tylko pisma nadawcze i rozporządzenia czyli rozkazy Nasze posiadali, ale i przed Nami złożyli.* (D. n.)

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej.